

A HIJACKING (KAPRINGEN)

reg. & sce. Tobias Lindholm / fot. Magnus Nordenhof Jønck / muz. Hildur Guðadóttir / mon. Adam Nielsen / met Pilou Asbæk (Mikkel), Søren Malling (Peter C. Ludvigsen), Gary Skjoldmose Porter (Connor Julian), Abdikhakin Asgar (Omar) e.a. / pro. Rene Ezra & Tomas Radoor / Denemarken / 103' / 2012 / dis. A-Film

Verhaal

'We mogen die mensen niet opjagen. Tijd is een westers begrip. Voor hen betekent dat niks' (Connor Julian)

Het schip MV Rozen is bijna aangekomen op zijn bestemming Mumbai als het gekaapt wordt door Somalische piraten, die ook de zeven bemanningsleden gijzelen. Kok Mikkel wordt gebruikt in de onderhandelingen met CEO Peter C. Ludvigsen. Maar voor Peter is een snelle vrijlating van de bemanning niet het belangrijkste: hij zal (geholpen door professioneel onderhandelaar Connor Julian) vooral proberen om zo weinig mogelijk losgeld te betalen aan de kapers.

Achtergrond

Somalië, aan de oostkust van Afrika, kent een bewogen geschiedenis. In 1986 brak er een burgeroorlog uit, waarbij het verarmde land onbestuurd achterbleef. Vanaf die periode nam het aantal scheepskapingen enorm toe. Een van de oorzaken zou liggen in het feit dat buitenlandse vissersschepen illegaal (en massaal) vissen in de Somalische wateren, waardoor er voor de Somaliërs maar een kleine vangst overblijft, en dus ook minder winst. De laatste jaren sturen verschillende landen marineschepen naar de Somalische kust om de eigen schepen te beschermen tegen kapers. Het schip MV Rozen was een paar jaar terug echt gekaapt, met daarop een aantal van de bemanningsleden die je in de film ook kunt zien. Een aantal dingen die zij echt hebben meegemaakt zijn gebruikt in de film.

Bij mensen die gegijzeld worden komt vaak het stockholmssyndroom voor. Dat houdt in dat de gegijzelden sympathie krijgen voor hun gijzelnemers.

Regisseur Tobias Lindholm leverde met *A Hijacking* zijn tweede film af. Hij was al bekend als scenarioschrijver, o.m. van *Jagten*, maar ook van een aantal afleveringen van de televisieserie *Borgen*. Een aantal acteurs (waaronder Pilou Asbæk en Søren Malling, respectievelijk Mikkel en Peter in de film) had ook een rol in de serie.

In Denemarken ontstond in 1995 de vernieuwende filmstroming 'Dogma 95'. De Dogmaregisseurs legden een 'eed van zuiverheid' af, waarin ze beloofden een aantal regels te volgen. Zo moest de camera in de hand gehouden worden, wat beelden oplevert die wat schokkerig zijn; er mocht geen extra licht toegevoegd worden, geen muziek... *A Hijacking* is geen Dogmafilm, zo is er bijvoorbeeld af en toe wel filmmuziek gebruikt en zijn er props speciaal voor de film (de foto's van de bemanningsleden in de vergaderzaal bijvoorbeeld), maar toch zien we aan de stijl (zie verder) dat de stroming invloed gehad heeft. Ook typisch voor Dogma is het gebruik van niet-acteurs: behalve de echte bemanningsleden wordt Connor Julian niet gespeeld door een acteur, maar door een echte onderhandelaar, die zelfs geen scenario had, maar gewoon antwoordde op de vragen van de acteurs.

Thema's

Het thema van bedrijven die hun winst belangrijker vinden dan het welzijn van hun personeelsleden springt het meest in het oog in *A Hijacking*. CEO Peter en Connor Julian rekken de tijd om het bedrag voor het losgeld naar beneden te

krijgen, terwijl ze ondertussen de families van de bemanningsleden ervan proberen te overtuigen dat ze alles doen om de kaping zo snel mogelijk op te lossen. Lindholm geeft ons een heel cynisch beeld van de bedrijfswereld.

Familie is heel belangrijk voor Mikkell, de scheepskok. Zeker de eerste maanden houdt de gedachte aan zijn vrouw en dochtertje hem overeind. Let op Mikkels reactie wanneer hij even naar huis mag bellen.

Tenslotte is er de relatie met de kapers. De mannen zijn bang en kunnen bijna niet communiceren met de Somaliërs, van wie alleen Omar Engels spreekt. Mikkell en Jan proberen contact te leggen met hun bewaker. Ze vragen zijn naam, proberen met hem te praten, en af en toe zijn er momenten waarop de bemanning en de kapers bijna vriendschappelijk met elkaar omgaan.

Stijl

A Hijacking heeft elementen van de Dogmastijl. Zo is er gewerkt met een onstabiele camera, wat de film een documentair karakter geeft (in documentaires moet een filmmaker vaak werken met een camera in de hand of op de schouder, omdat hij erop voorzien moet zijn te filmen waar de actie is). Dat vergroot de waarheidsbeleving bij de kijker. De vele close-ups helpen daarbij. Ook lijkt de belichting heel natuurlijk; ook dat verhoogt het realisme.

De spanning van de film wordt verhoogd door afwisselend te tonen wat er op het schip en in het bedrijf gebeurt (crosscutting). De sympathie van de kijker ligt bij de vriendelijke Mikkell en zijn collega's, daardoor wordt het getreuzel van de bazen des te ergerlijker en leven we extra mee met de mannen, omdat wij weten dat hun hoop op een snelle afwikkeling tevergeefs is.

Let er ook op hoe Mikkell ook in de vergaderzaal van het bedrijf steeds centraal gesteld wordt. Aan een bord hangen de foto's van de zeven gegijzelde mannen. Heel vaak wordt Peter gefilmd met de foto van Mikkell achter zich. Op een bepaald moment hangt hij de foto op een andere muur, maar dan gaat hij aan die kant staan, zodat de foto zichtbaar blijft. Door dat spel met de foto wordt Mikkels warme menselijkheid, de waarde van zijn leven, rechtstreeks tegenover de berekening van de CEO geplaatst. Toch wordt er in de beelden gesuggereerd dat Peter evengoed gegijzeld is door de toestand: hij wordt een aantal keren gefilmd met strepen van zonneblinden als tralies over zijn figuur, of in kleine glazen ruimtes.

Vragen (na de film)

- 1 Bespreek de houding van CEO Peter. Als jij in zijn schoenen gestaan had, wat had jij dan gedaan? Waaraan merk je hoe hij verandert door het drama?
- 2 Bespreek de rol van de onderhandelaar.
- 3 Mikkell verandert tijdens de kaping. Bespreek. Gebeurt hetzelfde met zijn maat Jan?
- 4 Wat is het belang van Mikkels trouwring? Bespreek de verschillende betekenissen
- 5 Wat is de rol van Omar? Zelf zegt hij dat hij geen kaper is, dat hij ook maar een gevangene is ('Ik ben zoals jullie') die moet vertalen. Geloof jij dat? Waarom niet? Geloof de bemanning wat Omar zegt over zichzelf?
- 6 Hoe verklaar je het einde van de film? Vind je het positief of negatief?
- 7 De film heeft zowel positieve als negatieve kritieken gekregen. In welk kamp sta jij? Waarom? Gebruik argumenten uit de film zelf.